

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

23 april 2024

Kenmerk

Z/24/068563 / D/24/141048

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Sport

Opsteller

Soede, Christel

Onderwerp

Aanvullende exploitatiesubsidie 2024 aan WoerdenSport

Kennisnemen van

Het collegebesluit om aan WoerdenSport Zwembaden B.V. in 2024 een aanvullende exploitatiesubsidie te verlenen.

Inleiding

In 2015 sloot de gemeente Woerden met WoerdenSport Zwembaden B.V. een uitvoeringsovereenkomst voor de zwembaden Batensteinbad en Recreatiecentrum H2O. Het jaarlijkse subsidiebedrag van de gemeente aan WoerdenSport werd vastgesteld op basis van de toen geldende prijzen en bijbehorende afspraken. Vooral sinds 2020 is de wereld ingrijpend veranderd door de Covid-19 pandemie en de torenhoge energieprijzen ten gevolge van de oorlog in Oekraïne. Dit heeft ook gevolgen voor het in stand houden van de zwembaden in de gemeente Woerden.

Op dit moment hebben de zwembaden vooral last van de krapte op de arbeidsmarkt. Zwemlessen geven en lessen verzorgen voor doelgroepen is arbeidsintensief en het tekort aan gekwalificeerd personeel is groot. Dit tekort heeft een negatieve impact op de omzet en dat heeft een grote negatieve invloed op het exploitatieresultaat, ondanks de lagere personeelskosten. De kosten voor energie en onderhoud van de verouderde zwembaden blijven fors hoger dan voorheen. De hoge energie- en onderhoudslasten en stijgende personeelskosten kunnen niet in hun geheel worden doorberekend in de toegangskaarten. Dit is overigens een landelijk beeld bij vergelijkbare zwembaden. WoerdenSport heeft de gemeente gevraagd haar te compenseren. Om de exploitatie van de zwembaden veilig te stellen heeft het college besloten WoerdenSport voor 2024 een aanvullende exploitatiesubsidie van € 290.000,- te verlenen.

Maatschappelijke exploitatie

De Stichting WoerdenSport is een lokaal maatschappelijk initiatief bestaande uit vrijwilligers. Deze Stichting vormt het bestuur van WoerdenSport Zwembaden B.V.. Maatschappelijk geëxploiteerde zwembaden zijn in Nederland in de meeste gevallen financieel afhankelijk van gemeenten en zijn daarmee niet altijd goed te vergelijken met andere lokale maatschappelijke organisaties. De meeste gemeenten in Nederland hebben een zwembad in eigendom. Deels exploiteren gemeenten deze baden zelf (Utrecht bijvoorbeeld) en deels is de exploitatie uitbesteed aan een externe zwembadorganisatie (stichting/BV/NV). In geval van onvoorziene financiële effecten zit bij de door de gemeenten geëxploiteerde baden deze tegenvaller direct in de gemeentebegroting. Bij de extern geëxploiteerde baden wordt dan in vrijwel alle gevallen het gesprek met de gemeente gevoerd over deze onvoorziene effecten. Gevolg is dat in de meeste gevallen de schadepost voor het grootste deel (uiteindelijk) bij de gemeenten uitkomt.

Financiële positie WoerdenSport

WoerdenSport heeft momenteel een zeer klein positief eigen vermogen, maar daarmee geen buffer om onvoorziene effecten op te vangen. Volgens de laatst vastgestelde jaarrekening 2022 is de exploitatiereserve per 31 december 2022 € 1.506,--. Bovendien is in de bestaande afspraken met WoerdenSport opgenomen dat aan het einde van de looptijd van de overeenkomst op 1 juli 2025 de op dat moment aanwezige tegoeden, waaronder de exploitatiereserve en het resterende eigen vermogen, door WoerdenSport worden uitgekeerd aan de gemeente. Overigens, door de voorgenomen overname van de aandelen door de gemeente krijgt de gemeente als eigenaar van de B.V. de beschikking over het eigen vermogen van de B.V..

Oorzaken tekort WoerdenSport

Op dit moment hebben de zwembaden vooral last van de krapte op de arbeidsmarkt. Zwemlessen geven en lessen verzorgen voor doelgroepen is arbeidsintensief en het tekort aan gekwalificeerd personeel is groot. Dit tekort heeft een negatieve impact op de omzet en dat heeft een grote negatieve invloed op het exploitatieresultaat, ondanks de lagere personeelskosten. De kosten voor energie en onderhoud van de verouderde zwembaden blijven fors hoger dan voorheen. De hoge energie- en onderhoudslasten en stijgende personeelskosten kunnen niet in hun geheel worden doorberekend in de toegangskarten.

Maatregelen genomen door WoerdenSport

WoerdenSport heeft een aantal maatregelen genomen om de inkomsten te verhogen en de uitgaven te verlagen, namelijk:

- Per 1 januari 2024 zijn de tarieven met 5% verhoogd. De tarieven van de verenigingen en scholen worden per 1 augustus 2024 verhoogd conform de Consumenten Prijs Index.
- Er worden sinds 2023 tien kinderen in een zwemlesgroep geplaatst in plaats van negen kinderen in het verleden en dit wordt ook in 2024 gehandhaafd.
- De in 2023 sterk verbeterde bezetting van H2OZalen wordt in 2024 gecontinueerd en waar mogelijk verder uitgebouwd.
- De openingstijden van de horeca worden constant gemonitord waardoor de horeca op minder drukke tijden is gesloten en er op personeelskosten wordt bespaard.
- Door middel van het kritisch inkopen van horecaproducten wordt de margedruk zo laag mogelijk gehouden.
- De wervingscampagnes voor instructeurs voor het leszwemmen en voor personeel voor toezicht en horeca/zalen zijn verder geïntensiveerd.
- Het interne opleidingsprogramma voor zweminstructeur wordt breder gepromoot, zowel intern als in het wervingsprogramma.
- Er wordt strak gestuurd op het maximaal beheersen van overheaduren, efficiency, kostenbeheersing en de planning van medewerkers.
- De marketingcampagne voor het aantrekken van nieuwe bezoekers, ook voor BatensteinBuiten, wordt breed uitgezet in de markt.

WoerdenSport heeft verder aangegeven in het kader van de bedrijfsvoering permanent na te gaan of extra kostenbesparende maatregelen genomen kunnen worden. In die afwegingen worden naast de financiële effecten ook de maatschappelijke aspecten (bijvoorbeeld impact op bezoekers) meegenomen.

Landelijke SPUK MEOZ-regeling

Het kabinet heeft voor 2022 en 2023 door middel van de Specifieke Uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (SPUK MEOZ) 207 miljoen euro beschikbaar gesteld om publieke zwembaden te compenseren. De gemeente heeft voor beide jaren optimaal gebruik gemaakt van deze regeling. De regeling geldt niet meer voor 2024 en de hoge energiekosten dienen in 2024 te worden gedekt uit de exploitatie van WoerdenSport en de (aanvullende) exploitatiesubsidie.

Bezuiniging vanaf 1 juli 2015

Voorafgaand aan het afsluiten van een beheer- en exploitatieovereenkomst met WoerdenSport per 1 juli 2015 hebben de onderhandelingen met WoerdenSport geleid tot een structurele bezuiniging van € 370.000,--. In de eerste vijf jaren van de overeenkomst heeft WoerdenSport deze bezuiniging gerealiseerd. Tijdens de coronajaren 2020, 2021 en 2022 was er sprake van een uitzonderlijke situatie met de daarbij behorende tekorten. De coronapandemie, de energiecrisis en de veranderde economische omstandigheden hebben de wereld veranderd. Deze veranderingen hebben direct invloed op de financiële resultaten, die WoerdenSport niet binnen de bestaande exploitatie kan opvangen. Om de exploitatie van de zwembaden veilig te stellen heeft het college in 2023 besloten om WoerdenSport voor 2023 een aanvullende exploitatiesubsidie van € 300.000,-- te verlenen. In deze nieuwe werkelijkheid is WoerdenSport ook in 2024 niet meer in staat binnen de bestaande afspraken de zwembaden draaiende te houden. Het is daarnaast nog maar de vraag of WoerdenSport het in eerste half jaar van 2025 (tot het einde van de looptijd van de overeenkomst met WoerdenSport op 1 juli 2025) zal redden zonder aanvullende subsidie.

Kernboodschap

Om de exploitatie van de zwembaden veilig te stellen heeft het college besloten WoerdenSport voor 2024 een aanvullende exploitatiesubsidie van € 290.000,- te verlenen. WoerdenSport heeft bij de gemeente aangegeven dat ook in 2024 de krapte op de arbeidsmarkt en de negatieve gevolgen daarvan op de omzet, de blijvend hoge energieprijzen en de sterk gestegen inkoopkosten direct invloed hebben op de financiële resultaten voor 2024 en dat WoerdenSport deze niet binnen de bestaande exploitatie voor 2024 kan opvangen. WoerdenSport heeft de gemeente gevraagd haar te compenseren.

Financiën

Het besluit van het college ziet toe op het incidenteel verlenen van een aanvullende exploitatiesubsidie aan WoerdenSport voor 2024 begroot op € 290.000,- op basis van de huidige inschatting van de financiële ontwikkelingen bij WoerdenSport in 2024. Dit bedrag zal worden verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2024.

De aanvullende exploitatiesubsidie 2024 aan WoerdenSport zal worden vastgesteld op het verschil tussen de begrote baten en lasten enerzijds en de gerealiseerde baten en lasten anderzijds (netto verlies voor belastingen) over het kalenderjaar 2024. Het definitieve subsidiebedrag voor 2024 zal daarom pas in 2025 na de vaststelling van de jaarstukken 2024 van WoerdenSport bekend zijn en in het eerstvolgende Planning & Control document worden opgenomen.

Het is daarnaast nog maar de vraag of WoerdenSport het in het eerste half jaar van 2025 (tot het einde van de looptijd van de overeenkomst met WoerdenSport op 1 juli 2025) zal redden zonder aanvullende subsidie. Dit risico zal in de begroting 2025 worden opgenomen.

Samenvattend geeft WoerdenSport aan het niet te redden met de huidige subsidie op basis van gedegen gronden. Er is geen vermogen om iets op te vangen binnen de beschikbare middelen. WoerdenSport neemt passende maatregelen. De aanvraag oogt reëel en wordt ondersteund door een externe adviseur van de gemeente. Voor de gevraagde middelen is geen dekking. Er is echter geen alternatief op korte termijn. Per direct sluiten van één of beide baden biedt geen soelaas: doorlopende personeelslasten wegen niet op tegen besparingen op energie en onderhoud. De uiteindelijke oplossing zal moeten liggen in een nieuwe zwembadconfiguratie.

Vervolg

De gemeente heeft regelmatig overleg met WoerdenSport over de (financiële) stand van zaken. Bij de uitwerking van het besluit dat de gemeenteraad op 26 januari 2023 heeft genomen over de toekomst van de zwembaden, zal de huidige (financiële) situatie van WoerdenSport meegenomen worden.

Bijlagen

N.v.t.
